

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

องค์การบริหารส่วนตำบลนาภู
อำเภอทรายมูล จังหวัดมหาสารคาม

คำนำ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลนาฏ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 ภายใต้เครื่องมือการประเมินการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment: OIT) ข้อ o23 การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ในฐานะผู้รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล จึงได้วิเคราะห์เหตุการณ์ความเสี่ยง ระดับความเสี่ยง และวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ประกอบด้วยประเด็น (1) การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของ ทางราชการ พ.ศ. 2558 (2) การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ (3) การจัดซื้อจัดจ้าง และ (4) การบริหารงานบุคคล

ทั้งนี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการประเมินการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ขององค์กรบริหารส่วนตำบลนาฏจะเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการผลักดันและ ขับเคลื่อนเจตจำนงและนโยบายการบริหารงานด้วยความสุจริต เพื่อเป็นการกำกับดูแลองค์กรที่ดีต่อไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลนาฏ ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	1
2. นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	1
3. เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	3
4. เกณฑ์การวัดโอกาสเกิด (Likelihood)	3
5. เกณฑ์การวัดผลกระทบ (Impact)	3
6. ตารางแสดงระดับความเสี่ยง	4
7. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	5

**การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568**

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 ภายใต้เครื่องมือการประเมินการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment: OIT) ข้อ o23 การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน กำหนดให้แสดงความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ประกอบด้วย

1. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวก ในงานพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558
2. การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ
3. การจัดซื้อจัดจ้าง
4. การบริหารงานบุคคล

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตแต่ละประเด็น รายละเอียดประกอบด้วย

- 1.1 เหตุการณ์ความเสี่ยง
- 1.2 ระดับของความเสี่ยง
- 1.3 วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
สินบน (Bribery)	สินบน (Bribery) ISO 37001: ได้ให้ความหมายสินบน หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะเป็นมี มูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน) ทั้ง ทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใดๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำ หรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น (ตามความหมาย ของ ISO 37001 “offering, promising, giving, accepting or soliciting of an undue advantage of any value (which could be financial or non- financial), directly or indirectly, and irrespective of location(s), in violation of applicable law, as an inducement or reward for a person acting or refraining from acting in relation to the performance of that person’s duties. (ที่มา : Bureau Veritas Certification Services The Implementation of ISO 37001 with Gift Giving and Receiving)

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
ของขวัญ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.2565)	เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่กันเพื่ออภัยยศยศไมตรี ให้เป็นรางวัล ให้โดยเสนาหา ให้เพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ และให้หมายความ รวมถึงประโยชน์อื่นใด อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เช่น การให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่ เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สินหรือการ ได้รับบริการ หรือการรับการฝึกอบรม หรือการรับความบันเทิง ตลอดจนการ ออกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดใน ลักษณะเดียว และไม่ว่าจะให้เป็นบัตร ตัว หรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ ล่วงหน้า หรือการคืนเงินหรือสิ่งของให้ในภายหลัง
การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา	มาตรา 128 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์ อื่น ใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543 ข้อ 3 ให้นิยาม “การรับ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือ บุคคลที่ให้แก่กันโอกาสต่างๆ โดย ปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ ปฏิบัติกัน

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

1. เกณฑ์การวัดโอกาสเกิด (Likelihood)

ระดับคะแนน	ระดับการเกิดความเสี่ยง	โอกาสในการเกิด
5	สูงมาก	โอกาสเกิดมากกว่า 99% หรือ เกิดบ่อย หรือ อาจเกิดขึ้นได้ ภายในรอบวันถึงสัปดาห์
4	สูง	โอกาสเกิดมากกว่า 50% หรือ อาจเกิดขึ้นได้ง่าย หรือ อาจเกิดขึ้นได้ ภายในรอบสัปดาห์ถึงรอบเดือน
3	ปานกลาง	โอกาสเกิดมากกว่า 10% หรือ อาจเกิดขึ้นได้เพราะเคยเกิดขึ้นแล้ว หรือ อาจเกิดขึ้นได้ภายในรอบปี
2	น้อย	โอกาสเกิดมากกว่า 1% หรือ อาจเกิดขึ้นได้แต่ยังไม่เคยเกิดขึ้น หรือ อาจเกิดขึ้นได้ภายในรอบหลายปี
1	น้อยมาก	โอกาสเกิดน้อยกว่า 1% หรือ เป็นไปได้แต่เฉพาะในกรณีฉุกเฉิน หรือ เกิดขึ้นได้ยากแม้ในอนาคตในระยะยาว

2. เกณฑ์การวัดผลกระทบ (Impact)

ระดับคะแนน	ระดับความรุนแรง	ด้านประสิทธิผล	ด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์องค์กร		
		การดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	มีผลกระทบต่อ	ถูกฟ้องร้อง / ร้องเรียน	การนำเสนอข่าว
5	สูงมาก	ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย > 40 %	องค์กร/หน่วยงาน	คดีขึ้นสู่ศาลและถูกตัดสินว่าผิด	พาดหัวข่าวทางสถานีโทรทัศน์/หนังสือพิมพ์ / สื่อสังคมออนไลน์
4	สูง	ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย > 30-40 %	หลายส่วนงาน	คดีอยู่ในชั้นศาล	กรอบข่าวทางสถานีโทรทัศน์/หนังสือพิมพ์/ สื่อสังคมออนไลน์
3	ปานกลาง	ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย > 20-30 %	เฉพาะภายในส่วนงาน	ออกสื่อ	ข่าวระหว่างส่วนงานเว็บไซต์
2	น้อย	ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย > 10-20 %	เฉพาะหน่วยงานภายในส่วนงาน	ภายใน องค์กร/หน่วยงาน	ข่าวภายในส่วนงานเว็บไซต์
1	น้อยมาก	ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ≤ 10 %	เฉพาะบุคคล	ภายในส่วนงาน	ข่าวภายในหน่วยงาน

3. ตารางแสดงระดับความเสี่ยง

ระดับผลกระทบ (Impact)	5	1X5 (แดง)	2X5 (แดง)	3X5 (แดง)	4X5 (แดง)	5X5 (แดง)
	4	1X4 (ส้ม)	2X4 (ส้ม)	3X4 (แดง)	4X4 (แดง)	5X4 (แดง)
	3	1X3 (เหลือง)	2X3 (เหลือง)	3X3 (ส้ม)	4X3 (แดง)	5X3 (แดง)
	2	1X2 (เขียว)	2X2 (เหลือง)	3X2 (เหลือง)	4X2 (ส้ม)	5X2 (ส้ม)
	1	1X1 (เขียว)	2X1 (เขียว)	3X1 (เขียว)	4X1 (เขียว)	5X1 (เขียว)
		1	2	3	4	5
		ระดับโอกาสเกิด (Likelihood)				

➤ ระดับความเสี่ยง

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

**การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568**

1. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตแต่ละประเด็น

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาสxผลกระทบ)	วิธีการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง
1.การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการ อำนวยความสะดวกใน การพิจารณา อนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. 2558	1.เจ้าหน้าที่บางรายมีการรับ สินบนจากผู้ขออนุญาตก่อสร้าง อาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ ผ่านมาตรฐาน 2.เจ้าหน้าที่บางรายมีการเรียกรับ สินบนจาก ผู้ขออนุญาต ประกอบกิจการในพื้นที่ เพื่อ แลกกับใบอนุญาตประกอบ กิจการ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับ ผู้ขออนุญาตบางรายในกรณีที่ตั้ง สถานประกอบการ ไม่เป็นไป ตามหลักเกณฑ์	1x2 (ระดับต่ำ) ไม่มีความเสี่ยง การ ทุจริต	1. ประกาศนโยบาย เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่ รับของขวัญและของกำนัล ทุกชนิดจากการปฏิบัติ หน้าที่ (No Gift Policy) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 และเผยแพร่ ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนได้ รับทราบและถือปฏิบัติ 2. จัดทำแผนผังขั้นตอน การปฏิบัติงานตามกฎหมาย เผยแพร่ ณ จุด บริการ 3. จัดทำคู่มือการ ให้บริการ ประชาชน
2. การใช้อำนาจตาม กฎหมาย/การให้บริการ ตามภารกิจ	1.เจ้าหน้าที่บางรายมีพฤติกรรม เลือกปฏิบัติกับประชาชนผู้มา ติดต่อ 2. มีเจ้าหน้าที่บางรายใช้อำนาจ ตามกฎหมายเพื่อ ช่วยเหลือญาติ หรือพวกพ้อง 3. มีเจ้าหน้าที่บางรายใช้อำนาจ เรียกรับสินบน เพื่อแลกกับ การ ลัดคิวหรืออำนวยความสะดวก ในการให้บริการ 4. มีเจ้าหน้าที่บางรายเรียกรับ สินบนจากผู้เสียภาษีเพื่อให้การ ประเมินภาษีที่ต้องจัดเก็บน้อย กว่าความเป็นจริง	2x2 (ระดับปานกลาง)	1. มาตรการป้องกันการ ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ ส่วนรวม 2. ประกาศนโยบาย งดรับ ของขวัญของกำนัลทุกชนิด (No Gift Policy) 3. บุคลากรทุกคนปฏิบัติ หน้าที่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย 4. ผู้บังคับบัญชาควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติ หน้าที่

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับของความเสี่ยง (โอกาสxผลกระทบ)	วิธีการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง
3. การจัดซื้อจัดจ้าง	- มีเจ้าหน้าที่บางรายเรียกรับสินบนจากบริษัทฯ ผู้รับจ้าง เพื่อแลกกับการกำหนด TOR โดยการ Lock Spec - มีเจ้าหน้าที่บางรายเรียกรับสินบนจากบริษัทฯ ผู้รับจ้าง เพื่อให้การตรวจรับงานไม่ตรงตามสัญญาหรือเอื้อประโยชน์ให้กับ บริษัทฯ ผู้รับจ้าง - มีเจ้าหน้าที่บางรายเรียกรับเปอร์เซ็นต์เงินทอง สินบนจากการตรวจรับงาน	3x3 (ระดับสูง)	- อบรมความรู้กฎหมายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง - อบรมความรู้เกี่ยวกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์ - ส่งเสริมให้มีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อ จัดจ้างบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน
4. การบริหารงานบุคคล	- มีเจ้าหน้าที่บางรายใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบนจากผู้สมัครงาน เพื่อแลกกับการได้รับคัดเลือกเข้าทำงาน - มีการซื้อขายตำแหน่งโดยการเรียกรับสินบน ทั้งที่เป็นตัวเงินและประโยชน์รูปแบบอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่ง การเลื่อนตำแหน่ง โอนย้ายตามความประสงค์ หรือได้รับความดี ความชอบพิเศษ - มีเจ้าหน้าที่บางรายใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบน เพื่อแลกกับความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน - มีเจ้าหน้าที่บางรายใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบน เพื่อส่งผลที่เป็นคุณแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยไม่เป็นธรรม	4x1 (ระดับต่ำ)	- การกำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารงานบุคคลให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม - มีมาตรการแสดงเจตนาธรรมในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหาร - มาตรการป้องกันการทุจริตในการสอบคัดเลือกในระหว่างก่อนสอบ ระหว่างสอบ และหลังสอบ